

5.3 ตำแหน่งสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรวิหาร

5.3.1 ความผันแปรของอุณหภูมิอากาศภายในและภายนอกอาคารในรอบวัน และรายเดือน

ความผันแปรของอุณหภูมิอากาศบริเวณผนังด้านต่างๆ ณ เวลาต้นชั่วโมงทั้งสี่สิบสี่ ชั่วโมงนับจากเวลา 0.00 น. พบว่าในทุกตำแหน่งตรวจวัด มีความผันแปรในรอบวันเป็นแบบเดียวกัน โดยพบว่าอุณหภูมิอากาศในช่วง 0.00 น. จนถึง 07.00 น. มีแนวโน้มจะลดลงเล็กน้อย และจะมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไปถึงเวลาช่วงเวลาบ่าย และพบว่า อุณหภูมิอากาศทุกๆ ตำแหน่งตรวจวัดจะมีค่าสูงมากในช่วงเวลา 15.00 น. ถึง เวลา 17.00 น. ซึ่งจากกราฟที่ 5.21 จะแสดงให้เห็นว่าผนังทิศใต้จะมีความผันแปรสูงที่สุด ซึ่งถ้าพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจะพบว่า มีค่า 3.79 ซึ่งเหตุผลนี้อาจเนื่องมาจากทางทิศใต้ของตัวอาคารนั้นเป็นบริเวณโล่งไร้เงาไม้ปกคลุม ได้รับแสงแดดส่องได้มากในช่วงเวลาตั้งแต่บ่ายโมงเป็นต้นไป และเช่นเดียวกันกับพื้นที่ศึกษาอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว อุณหภูมิอากาศภายในอาคารศาลาการเปรียญมีค่าค่อนข้างคงที่โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพียง 2.11 (ภาพที่ 5.21 จ)

สำหรับความผันแปรของอุณหภูมิเฉลี่ยรายวันของแต่ละเดือนนั้นพบว่า ณ ตำแหน่งตรวจวัดต่างๆ นั้น ส่วนใหญ่แล้วจะมีอุณหภูมิเฉลี่ยรอบวันสูงสุดในเดือนสิงหาคม (ภาพที่ 5.21) ยกเว้นตำแหน่งด้านทิศเหนือ (ภาพที่ 5.2 ค) ที่พบว่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบเดือน มีค่าสูงสุดในช่วงเดือนตุลาคม ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ความผันแปรของค่าอุณหภูมิอากาศเฉลี่ยในรอบวันนั้น มีมากที่สุดที่ตำแหน่งตรวจวัดทิศเหนือและทิศใต้ (ภาพที่ 5.21 ค และ 5.21 ง) และมีค่าค่อนข้างคงที่ในตำแหน่งภายในอาคาร (ภาพที่ 5.21 จ) ซึ่งสอดคล้องกับความผันแปรของอุณหภูมิอากาศในรอบเดือนดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

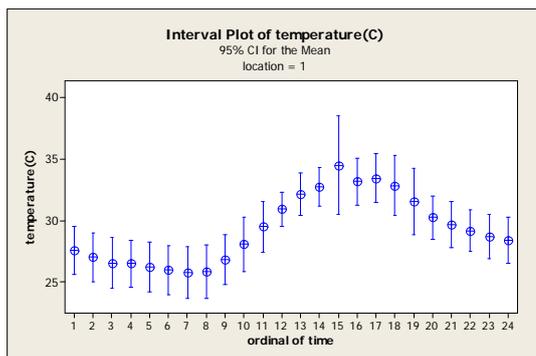
จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิอากาศ ณ เวลาต้นชั่วโมงและในรอบเดือนนั้น พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p < 0.01$) ซึ่งแสดงในแต่ละช่วงเวลา (ทั้งในแต่ละชั่วโมงและแต่ละเดือน) นั้น อุณหภูมิอากาศจะมีความแตกต่างกันเช่นเดียวกันกับพื้นที่ศึกษาทั้งสองข้างต้น

สำหรับความผันแปรของอุณหภูมิอากาศเฉลี่ยรายวันของแต่ละเดือนนั้น พบว่า ณ ตำแหน่งตรวจวัดทุกด้านนั้นจะมีอุณหภูมิอากาศเฉลี่ยรอบวันสูงสุดในเดือนสิงหาคม (ภาพที่ 5.22) ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ความผันแปรของค่าอุณหภูมิอากาศเฉลี่ยในรอบวันนั้น มีมากที่สุด ณ ตำแหน่งตรวจวัดทิศใต้ (ภาพที่ 5.22 ง) และมีค่าค่อนข้างคงที่ในตำแหน่งภายในอาคาร (ภาพที่ 5.22 จ) ซึ่งสอดคล้องกับความผันแปรของอุณหภูมิอากาศในรอบเดือนดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

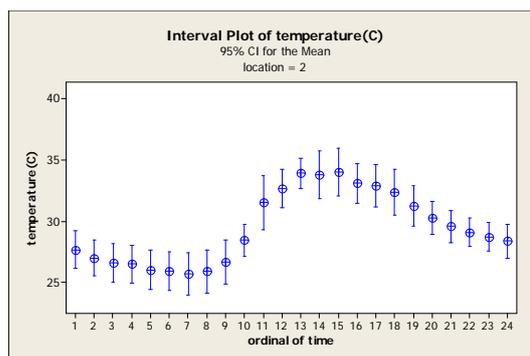
ซึ่งเมื่อพิจารณาจาก Interval plot แสดงความผันแปรของอุณหภูมิอากาศโดยรวม จำแนกตามเดือนและบริเวณผนังด้านต่างๆ ในภาพที่ 5.23 จะเห็นได้ว่าอุณหภูมิอากาศในทุกๆ ตำแหน่งตรวจวัดในเดือนกันยายน มีแนวโน้มใกล้เคียงกัน และค่อนข้างคงที่โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในช่วง 0.48-1.79 ซึ่งแตกต่างกันกับพื้นที่ศึกษาทั้งสองที่กล่าวมาแล้ว และในขณะเดียวกันเดือนพฤศจิกายนมีความผันแปรสูงสุด แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพระวิหารวัดประดู่ทองธรรมและศาลาการเปรียญวัดเชิงท่าแล้วพบว่ามีความผันแปรน้อยที่สุด กล่าวคือมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง 2.00-3.81

ภาพที่ 5.21

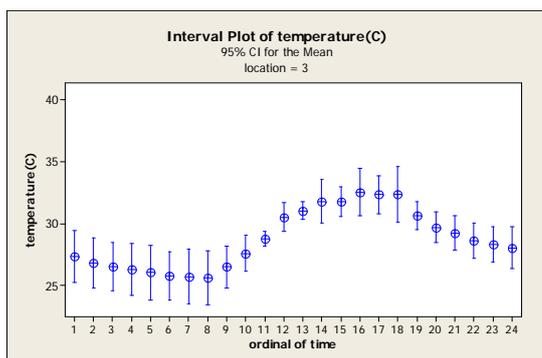
Interval plot ของอุณหภูมิอากาศบริเวณผนังด้านต่างๆของตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรย ณ เวลาต้นชั่วโมงทั้งยี่สิบสี่ชั่วโมง

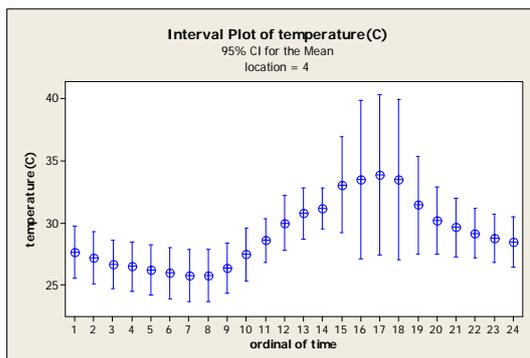
ก. ทิศตะวันออก

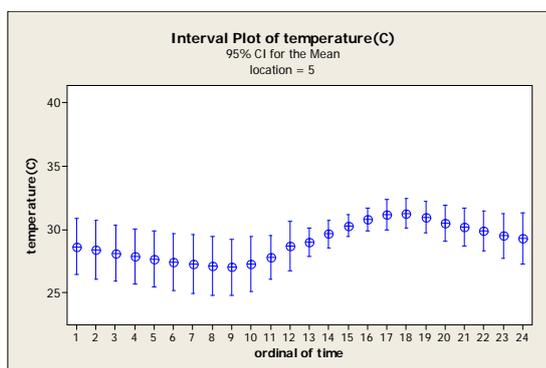
ข. ทิศตะวันตก

ค. ทิศเหนือ

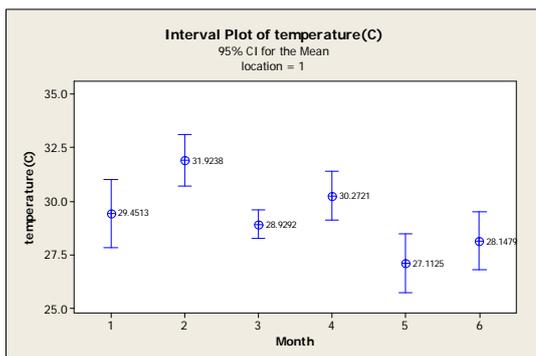
ง. ทิศใต้

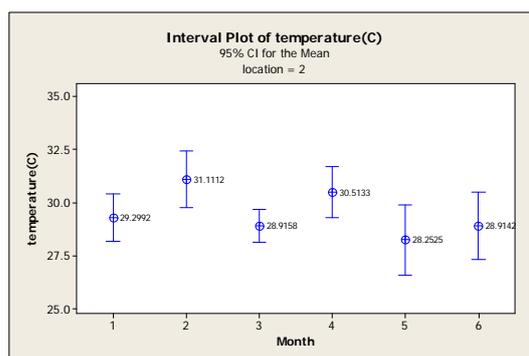
จ. ภายใน

ภาพที่ 5.22

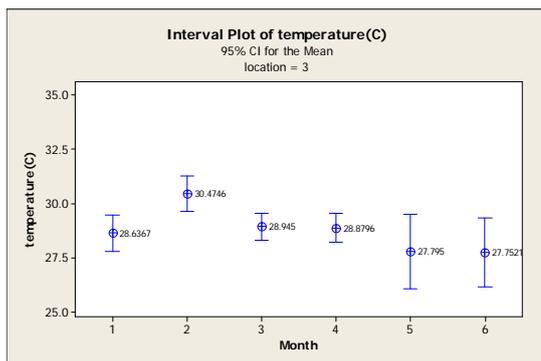
Interval plot ของอุณหภูมิอากาศบริเวณผนังด้านต่างๆของตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรวิหาร เดือนต่างๆ

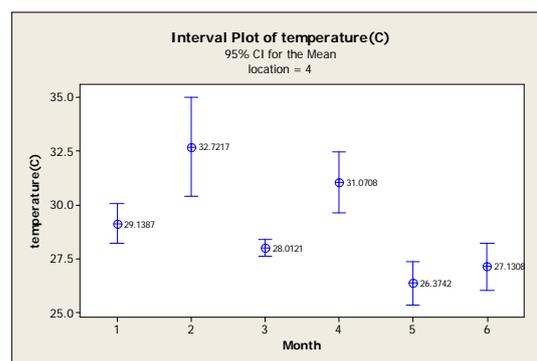
ก. ทิศตะวันออก

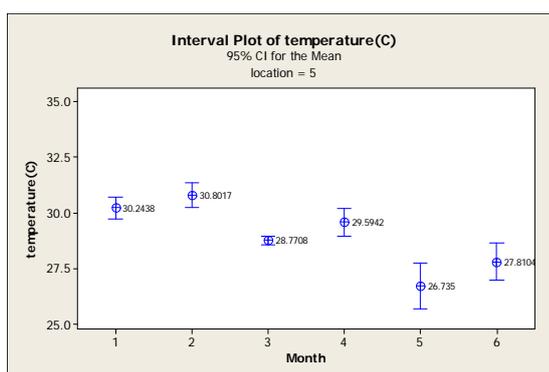
ข. ทิศตะวันตก

ค. ทิศเหนือ

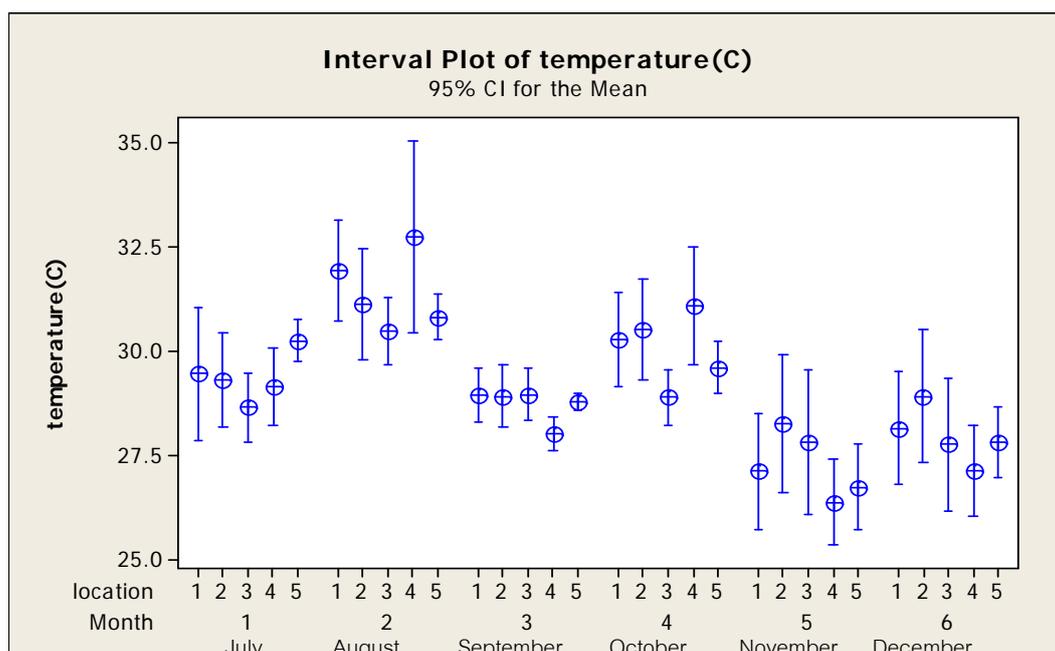
ง. ทิศใต้

จ. ภายใน

ภาพที่ 5.23

Interval plot ของอุณหภูมิอากาศโดยรวมบริเวณผนังด้านต่างๆ
ของตึกนักสมเด็จพะพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรวิ
จำแนกตามเดือน

5.3.2 ความผันแปรของความชื้นสัมพัทธ์ภายในและภายนอกอาคารในรอบวันและรายเดือน

จากภาพที่ 5.16 และ 5.17 ซึ่งเป็นการแสดงความผันแปรของความชื้นสัมพัทธ์ภายในและภายนอกอาคารเฉลี่ยรายชั่วโมงและรายเดือนตามลำดับนั้น จะเห็นมีลักษณะและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงเป็นแบบตรงกันข้ามกับค่าเฉลี่ยอุณหภูมิอากาศ (ภาพที่ 5.21 และ 5.22) กล่าวคือ เมื่ออุณหภูมิมีค่าสูงขึ้น ค่าความชื้นสัมพัทธ์จะมีค่าลดลง โดยจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในรูปแบบของสหสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรง พบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.31

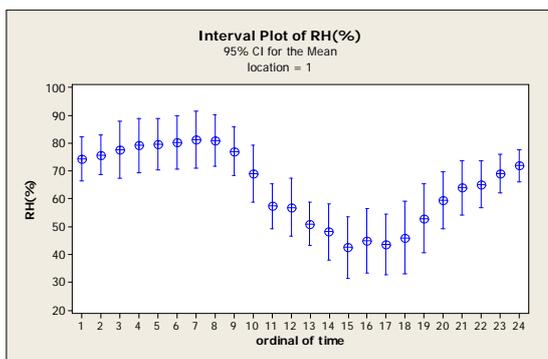
ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความชื้นสัมพัทธ์ ณ เวลาต้นชั่วโมงและในรอบเดือนนั้น พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p < 0.01$) แสดงในแต่ละช่วงเวลา (ทั้งในแต่ละชั่วโมงและแต่ละเดือน) นั้น ความชื้นสัมพัทธ์จะมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ณ เวลาแต่ละต้นชั่วโมงในรอบวันนั้นจะมีอุณหภูมิสูงสุดในช่วงเวลาบ่าย อุณหภูมิอากาศที่สูงนี้ส่งผลให้อากาศสามารถรับความชื้นไว้ได้มาก จึงทำให้ความชื้นสัมพัทธ์มีค่าลดลง (Lstiuerek and Carmody, 1993) ในขณะที่ความผันแปรระหว่างเดือนนั้น พบว่า น่าจะเป็นปัจจัยเกี่ยวกับปริมาณฝน พบว่าเป็นช่วงเดือน สิงหาคม ถึงเดือน ตุลาคมเช่นกัน

จากภาพที่ 5.24 ซึ่งเป็นการแสดงถึงความผันแปรของความชื้นสัมพัทธ์ ณ เวลาต้นชั่วโมงของทั้ง 24 ชั่วโมงจะเห็นว่าในผนังทุกๆ ด้านนั้น ความชื้นสัมพัทธ์มีแนวโน้มต่ำลงจากช่วงเวลา 01:00 น. ต่อเนื่องไป จนมีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดที่ช่วงเวลาบ่าย (ภาพที่ 5.24) แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาค่าความผันแปร (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) แล้ว จะเห็นผนังด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก มีความผันแปรค่อนข้างสูง ในขณะที่ความชื้นสัมพัทธ์ในวิหารนั้น ค่อนข้างคงที่เช่นกัน (ภาพที่ 5.24 จ) และเดือนธันวาคมเป็นเดือนที่มีความผันแปรของความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดโดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง 9.66-14.14

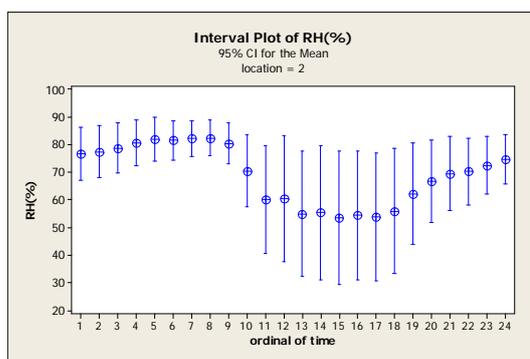
จากภาพที่ 5.25 พบว่าปริมาณความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดในรอบ 6 เดือนคือ 38.96 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของปริมาณความชื้นสัมพัทธ์ภายในของเดือน ธันวาคม 2552 และค่าเฉลี่ยปริมาณความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดในรอบ 6 เดือนคือ 90.85 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของปริมาณความชื้นสัมพัทธ์ด้านทิศเหนือของตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรयीในเดือนสิงหาคม 2552

ภาพที่ 5.24

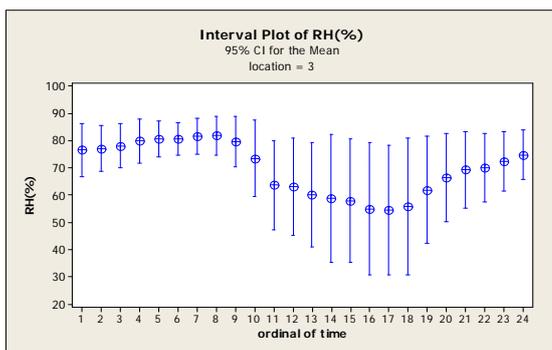
Interval plot ของความชื้นสัมพัทธ์บริเวณผนังด้านต่างๆของตำหนักสมเด็จ
พระพุทธรูปมหาวิทยาลัยวัดพุทธโสธรวรย ณ เวลาต้นชั่วโมงทั้งสี่สิบสี่ชั่วโมง

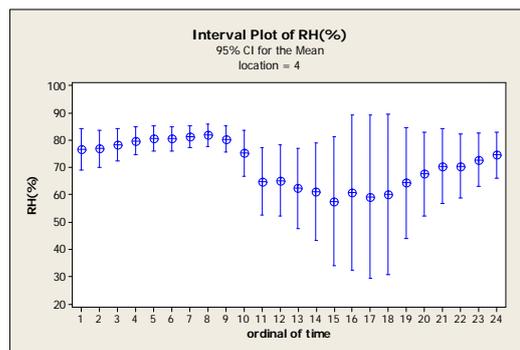
ก. ทิศตะวันออก

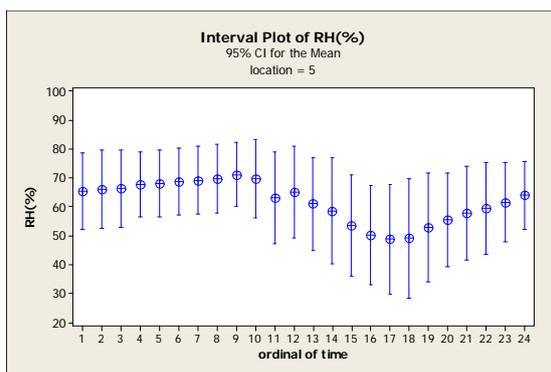
ข. ทิศตะวันตก

ค. ทิศเหนือ

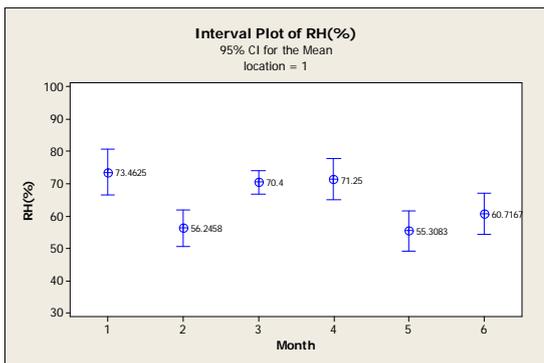
ง. ทิศใต้

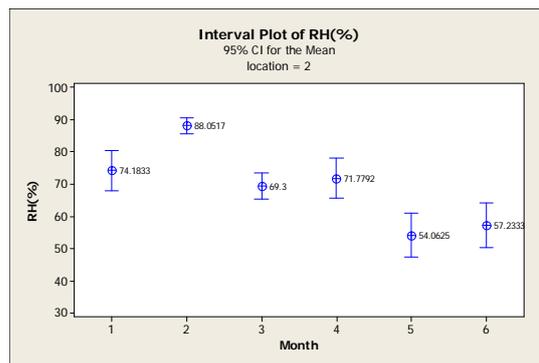
จ. ภายใน

ภาพที่ 5.25

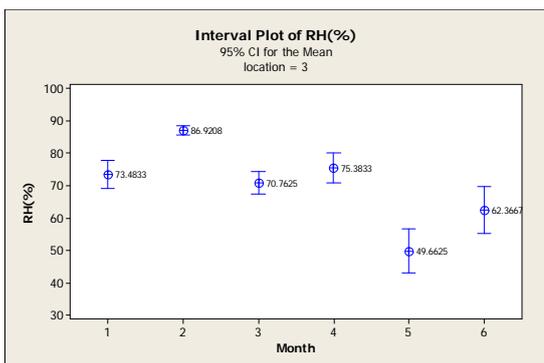
Interval plot ของความชื้นสัมพัทธ์บริเวณผนังด้านต่างๆของตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรยศ ณ ณ เดือนต่างๆ

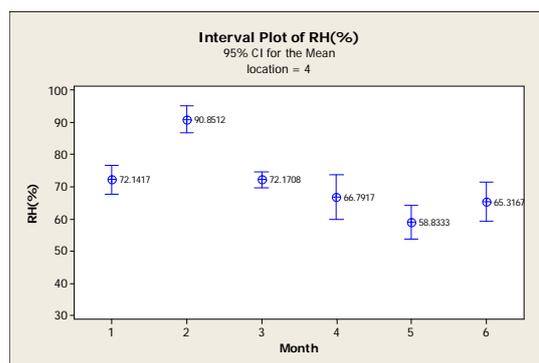
ก. ทิศตะวันออก

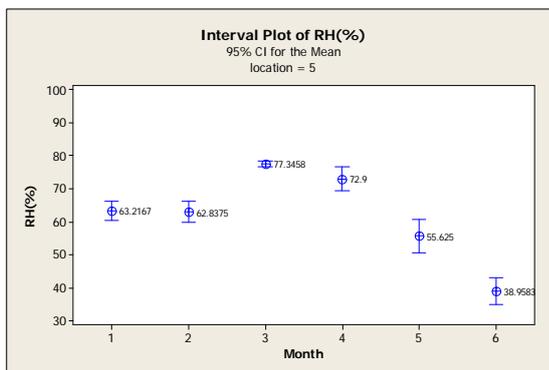
ข. ทิศตะวันตก

ค. ทิศเหนือ

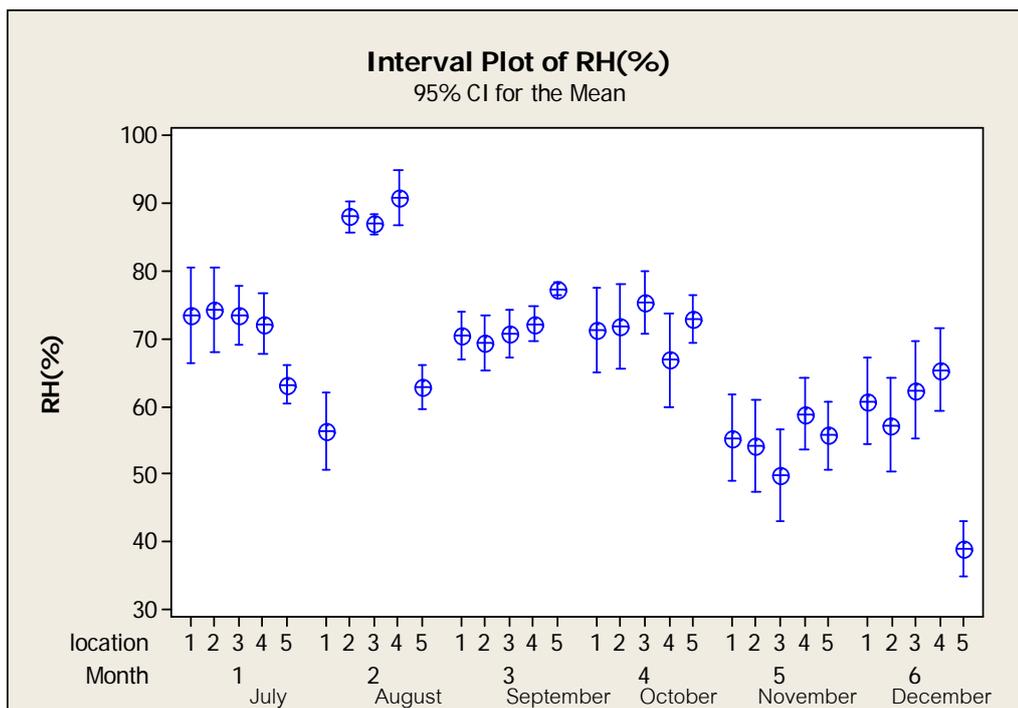

ง. ทิศใต้

จ. ภายใน

ภาพที่ 5.26
Interval plot ของความชื้นสัมพัทธ์โดยรวมบริเวณผนังด้านต่างๆ
ของตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรวิ
จำแนกตามเดือน

5.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ภายในอาคารกับ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ภายนอกอาคาร

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิอากาศและความชื้นสัมพัทธ์ภายใน กับ อุณหภูมิอากาศและความชื้นสัมพัทธ์ภายนอกอาคารในทิศต่างๆ นั้น พบว่า อุณหภูมิอากาศ ภายในอาคารนั้น มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงแบบบวกกับอุณหภูมิอากาศภายนอกอาคารใน ทุกทิศทางอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P < 0.01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.643-0.779 และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งในเชิงเส้นตรงแบบลบกับความชื้นสัมพัทธ์ ภายนอกอาคารด้านทิศตะวันออก ($r = -0.351$) เพียงด้านเดียว (ตารางที่ 5.7)

ส่วนความชื้นสัมพัทธ์ภายในอาคารนั้น มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงแบบบวกกับความชื้นสัมพัทธ์ภายนอกในทิศตะวันออก ตะวันตก เหนือ และได้ อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P < 0.01$) และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งในเชิงเส้นตรงแบบลบกับอุณหภูมิทิศตะวันออก ตะวันตก เหนือ และได้เช่นเดียวกันกับสองพื้นที่ที่ผ่านมา (ตารางที่ 5.7)

สำหรับอุณหภูมิอากาศภายในอาคารนั้น จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรงแบบหลายตัวแปรพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (Coefficient of determination: r^2) เท่ากับร้อยละ 82.8 (ดังสมการที่ 9) และเมื่อทำการวิเคราะห์แบบ Stepwise Regression analysis พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเท่ากับร้อยละ 81.1 (ดังสมการที่ 10)

$$\begin{aligned} TIn = 4.85 + 0.112TE + 0.031HE - 0.236TW + 0.034HW + 0.733TN \\ + 0.052HN + 0.146TS - 0.077HS \quad r^2 = 82.8\% \text{ -----(9)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} TIn = 1.54 + 0.201TS + 0.586TN + 0.061HE - 0.259TW \\ + 0.290TE \quad r^2 = 81.1\% \text{ -----(10)} \end{aligned}$$

สำหรับความชื้นสัมพัทธ์ภายในอาคารนั้น พบว่ามีรูปแบบของสมการดังแสดงในสมการที่ 11 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวกำหนดเท่ากับร้อยละ 52.9 และเมื่อวิเคราะห์ด้วย Stepwise analysis พบว่ามีเพียงเฉพาะตัวแปรอุณหภูมิทิศตะวันออก ความชื้นสัมพัทธ์ทางทิศตะวันออก อุณหภูมิทิศเหนือ ทิศตะวันตก และทิศใต้เท่านั้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวกำหนดเท่ากับร้อยละ 51.0 (สมการที่ 12)

$$\begin{aligned} HIn = -63.9 + 2.73TE + 0.810HE + 1.22TW + 0.500HW - 0.74TN - 0.201HN \\ - 1.04 TS - 0.161 HS \quad r^2 = 52.9\% \text{ -----(11)} \end{aligned}$$

$$HIn = -60.12 + 0.823RE + 2.11TE + 0.103RW \quad r^2 = 51.0\% \text{ -----(12)}$$

ตารางที่ 5.7

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิอากาศและความชื้นสัมพัทธ์
ภายในกับอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ภายนอก
ตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
วัดพุทธโสธรวรวิในทิศต่างๆ

	อุณหภูมิภายใน TIn	ความชื้นสัมพัทธ์ HIn
TE	0.775**	-0.193 ^{NS}
HE	-0.351**	0.611**
TW	0.643**	-0.274**
HW	0.054 ^{NS}	0.547**
TN	0.764**	-0.279**
HN	0.062 ^{NS}	0.563**
TS	0.779**	-0.118 ^{NS}
HS	-0.036 ^{NS}	0.442**
TIn		-0.111 ^{NS}

T=อุณหภูมิ H=ความชื้นสัมพัทธ์

E=ตะวันออก W=ตะวันตก N=เหนือ S=ใต้

5.3.4 ความผันแปรของความชื้นในผนังอาคาร

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าความชื้นในผนังอาคารทั้งสี่ด้านโดยกำหนดให้แถว (จากพื้น) เป็นปัจจัยหลักและลำดับแนวตั้งเป็นปัจจัยในการแบ่งกลุ่ม (Blocking factor) พบว่า ความผันแปรระหว่างแถวนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ในทุกทิศของผนังอาคาร ในขณะที่ความแตกต่างตามลำดับของแนวตั้งนั้นไม่มีเฉพาะทิศใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผนังทิศใต้เป็นผนังที่ได้รับอิทธิพลจากแสงแดดและน้ำฝนได้มากกว่าทุกด้านเนื่องจากเป็นบริเวณโล่งไม่มีต้นไม้ใหญ่ปกคลุม (ตารางที่ 5.8)

เมื่อตรวจสอบค่าเฉลี่ยของความชื้นในผนังอาคารตามระดับความสูงจากพื้นแล้วพบว่า ความสูงในระดับที่หนึ่งมีค่าเฉลี่ยของความชื้นในผนังสูงที่สุด และพบว่าเมื่อความสูงจากพื้นอาคารเพิ่มขึ้นความชื้นจะมีค่าลดลงและค่อนข้างคงที่ในระดับที่สามถึงระดับที่ห้า (ตารางที่ 5.9) โดยค่าเฉลี่ยของความชื้นในผนังอาคารนั้นจะมีค่าสูงสุดที่บริเวณความสูงประมาณ 5 เซนติเมตรจากพื้นของอาคารซึ่งเป็นชั้นที่สอง สาเหตุที่ความชื้น ณ ตำแหน่งพื้นชั้นสองของตัวอาคารดังกล่าวมีความชื้นสูงมากน่าจะเป็นผลมาจากแรงดึงในรูพรุนของผนัง (Capillarity) ซึ่งในกรณีอาคารแห่งนี้มีโอกาสที่จะมาจากน้ำฝนได้มากเพราะลักษณะของทรงหลังคาที่ไม่ปกคลุม

ตารางที่ 5.8

ค่าความน่าจะเป็น(P-value) จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าความชื้น
ในผนังตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรยทั้งสี่ด้าน
โดยกำหนดให้แถว (จากพื้น)เป็นปัจจัยและ
ลำดับแนวตั้งเป็น Blocking factor

ทิศของผนัง	P-value	
	ระหว่างลำดับแถว	ระหว่างลำดับคอลัมน์
ตะวันออก	0.000	0.737
ตะวันตก	0.000	0.019
เหนือ	0.017	0.141
ใต้	0.000	0.000

ตารางที่ 5.9
ค่าเฉลี่ยของความชื้นในผนังอาคารของ
ตําหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
วัดพุทธโสธรวรย

แถว	%ความชื้นสะสมในผนัง $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			
	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ใต้
1	16.18 $\pm$ 5.89	15.23 $\pm$ 5.81	8.03 $\pm$ 4.21	14.81 $\pm$ 7.71
2	9.34 $\pm$ 5.58	7.06 $\pm$ 1.97	7.48 $\pm$ 4.49	13.57 $\pm$ 9.72
3	6.65 $\pm$ 2.63	7.27 $\pm$ 2.00	7.26 $\pm$ 4.24	6.32 $\pm$ 2.89
4	6.10 $\pm$ 3.16	6.37 $\pm$ 2.42	6.10 $\pm$ 4.66	6.09 $\pm$ 4.20
5	6.18 $\pm$ 3.66	6.45 $\pm$ 2.67	-	-
6	6.46 $\pm$ 3.52	7.46 $\pm$ 5.04	-	-

แถว 1 หมายถึงความสูงระดับพื้น

แถว 2 หมายถึงความสูงระดับ 0.5 เมตร

แถว 3 หมายถึงความสูงระดับ 1.0 เมตร

แถว 4 หมายถึงความสูงระดับ 1.5 เมตร

แถว 5 หมายถึงความสูงระดับ 2.0 เมตร

แถว 6 หมายถึงความสูงระดับ 2.5 เมตร

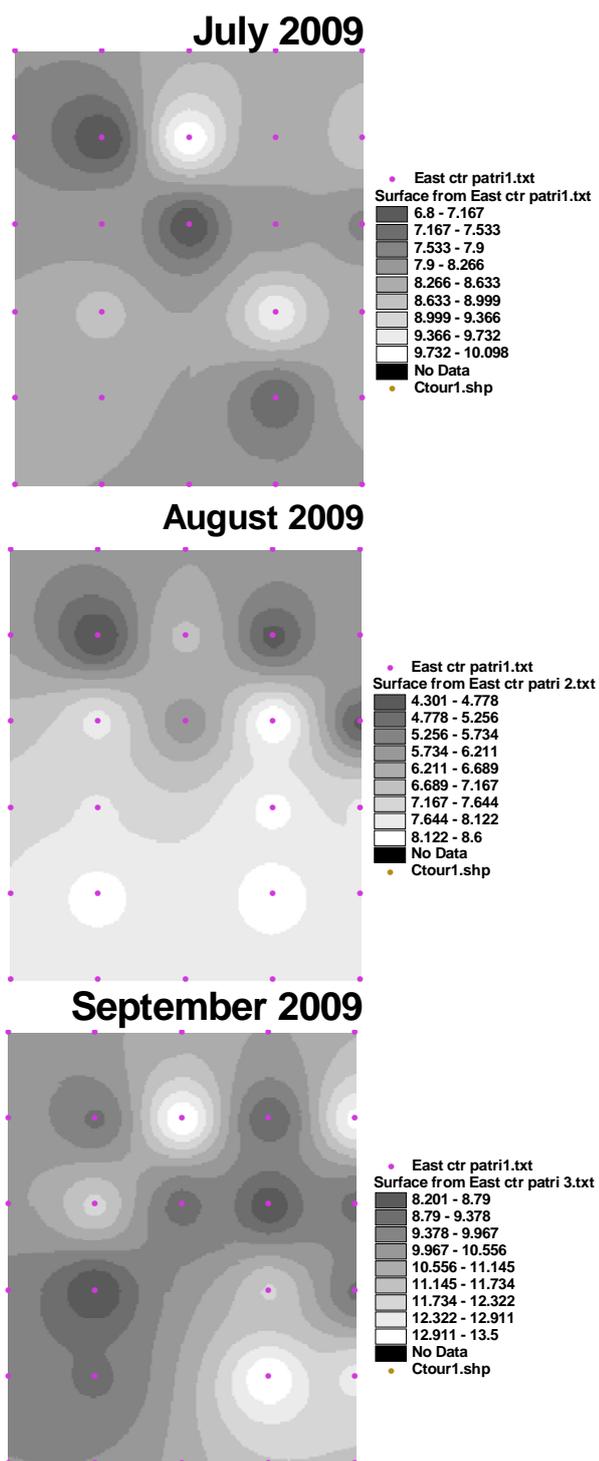
5.3.5 เส้นชั้นแสดงความชื้น

เมื่อนำข้อมูลความชื้นสะสมในผนังอาคารมาทำ spatial analysis เพื่อแสดงเส้น contour โดยกำหนดสีและ ช่วงค่าความชื้นสะสมในผนังดังภาพที่ 5.6 ได้ดังภาพที่ 5.27 – 5.30 พบว่าผนังด้านทิศใต้ เป็นด้านที่มีความชื้นสะสมในผนังสูงสุด เนื่องจากตัวอาคารนี้ เป็นอาคารสองชั้น ความชื้นสะสมในผนังมีค่าสูงพบในเดือน กันยายนซึ่งมีฝนตกชุก โดยเฉพาะผนังด้านทิศใต้เป็นด้านที่มีความชื้นสูงสุด แต่อย่างไรก็ตาม ผนังทุกๆด้านของอาคารแห่งนี้จัดว่ามีความชื้นสะสมในผนังสูงที่สุดในอาคารที่ทำการศึกษาทั้ง 3 แห่งอีกทั้งยังมีความผันแปรของความชื้นในผนังสูงสุดในรอบปี และการกระจายของความชื้นยังพบเป็นกลุ่มกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณผนังทุกด้าน จึงสรุปได้ว่าปริมาณความชื้นสะสมในผนังของตึกสำนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรณนี้ น่าจะมาจากความชื้นที่สัมผัสกับผนังโดยตรง ซึ่งความชื้นประเภทนี้จะมาจากน้ำฝนที่สาดโดนผิวหน้าของผนังด้านนอกอาคารเป็นปัจจัยสำคัญ และร่วมด้วยความชื้นที่ไหลซึมไปสู่ผนัง (Infiltration) ตรงบริเวณรอยชำรุดเสียหายของอาคาร เช่น จากหลังคา (Mora, 1974)

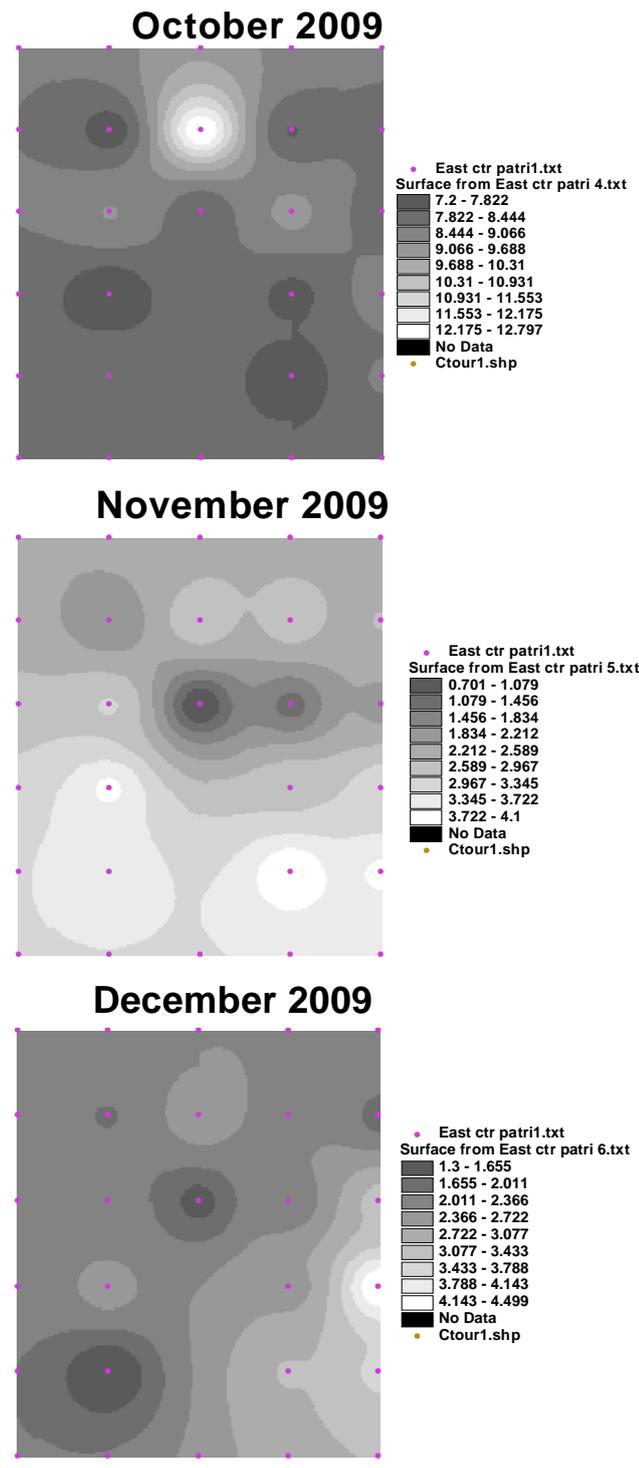
ภาพที่ 5.27

เส้นชั้นความชันผนังด้านตะวันออกตำหนักสมเด็จ

พระพุทธรูปโมฬีอาจารย์วัดพุทไธศวรรย์

ภาพที่ 5.27
เส้นชั้นความชันผนังด้านตะวันออกตำหนักสมเด็จ
พระพุทโธไมษาจารย์วัดพุทไธศวรรย์(ต่อ)

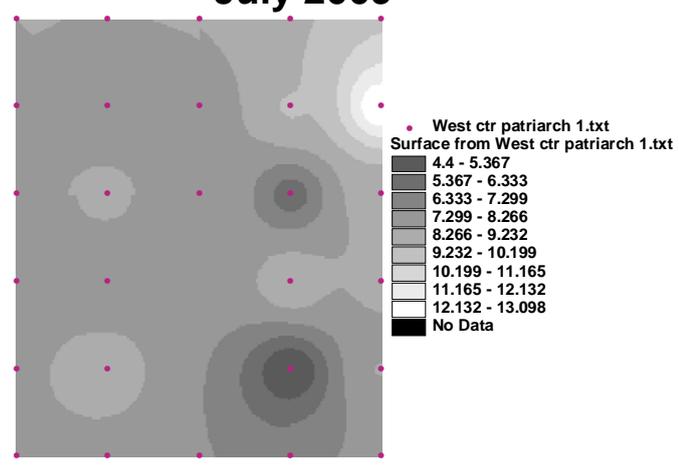

ภาพที่ 5.28

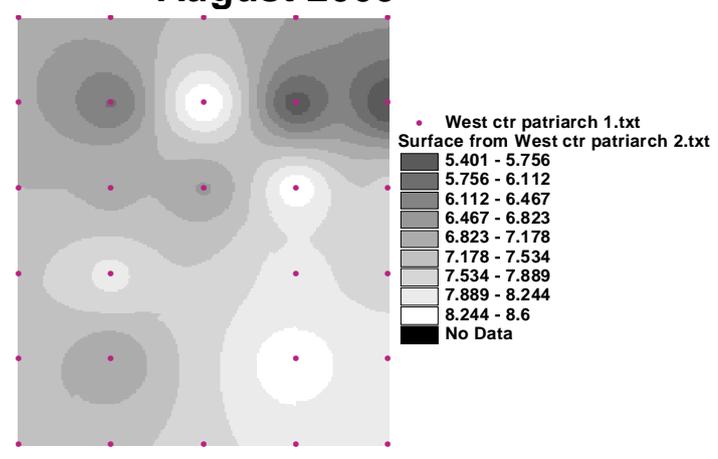
เส้นชั้นความชื้นผนังด้านตะวันตกทำหน้ากสมเด็จ

พระพุทธรูปโมเสกอาจารย์วัดพุทไธศวรรย์

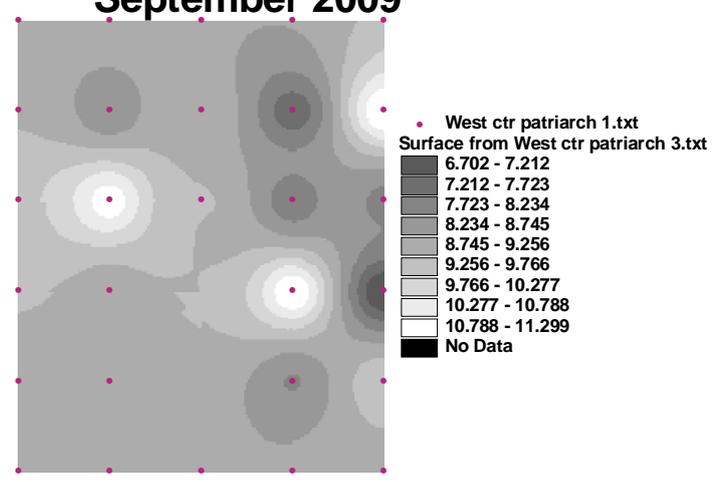
July 2009

August 2009

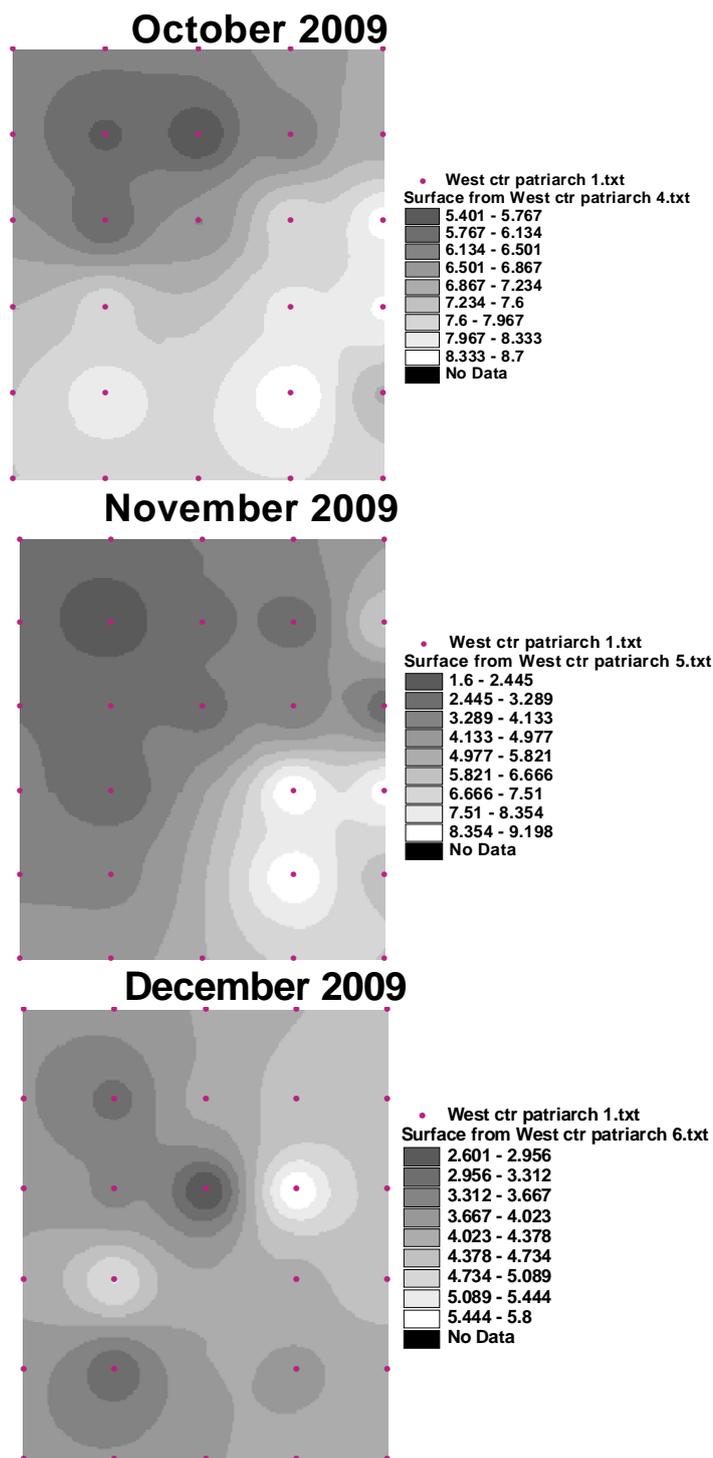
September 2009

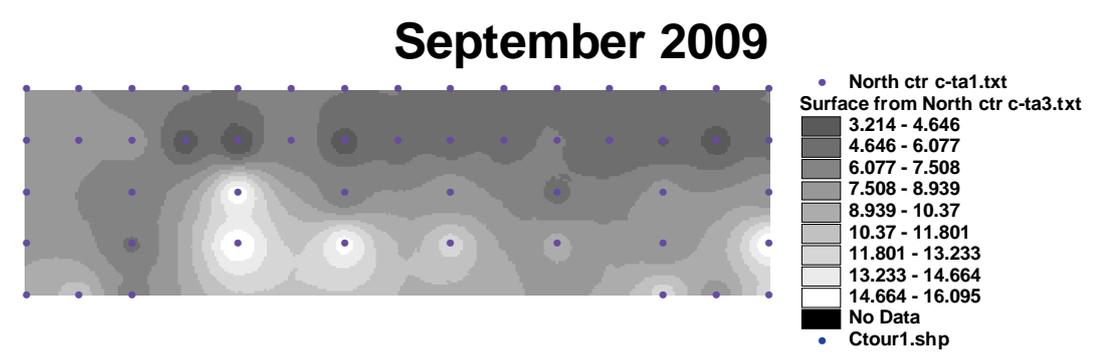
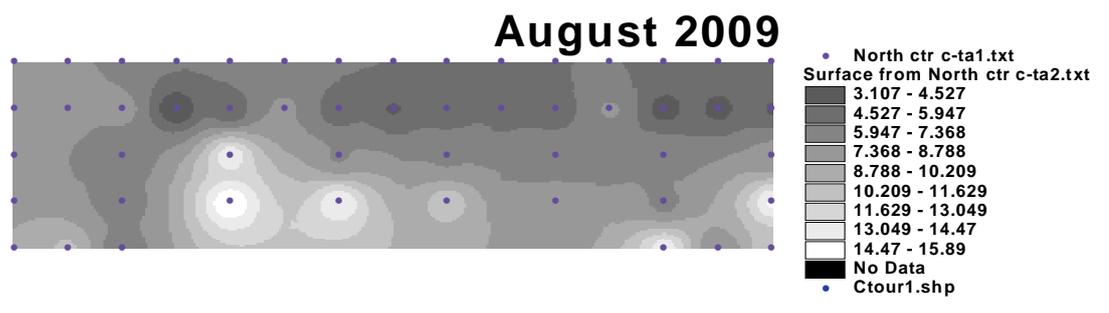
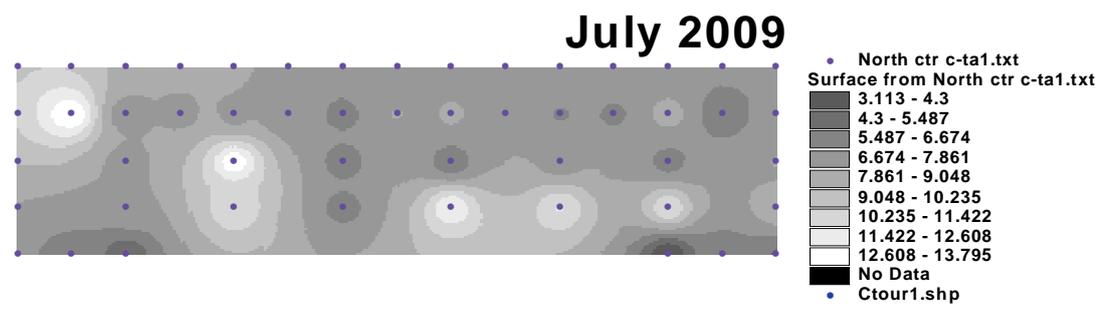
ภาพที่ 5.28

เส้นชั้นความชื้นผนังด้านตะวันตกตําหนักสมเด็จพระ

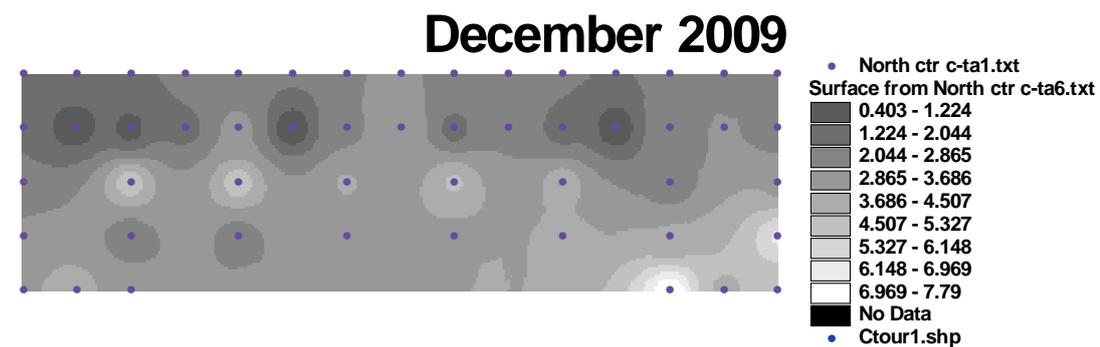
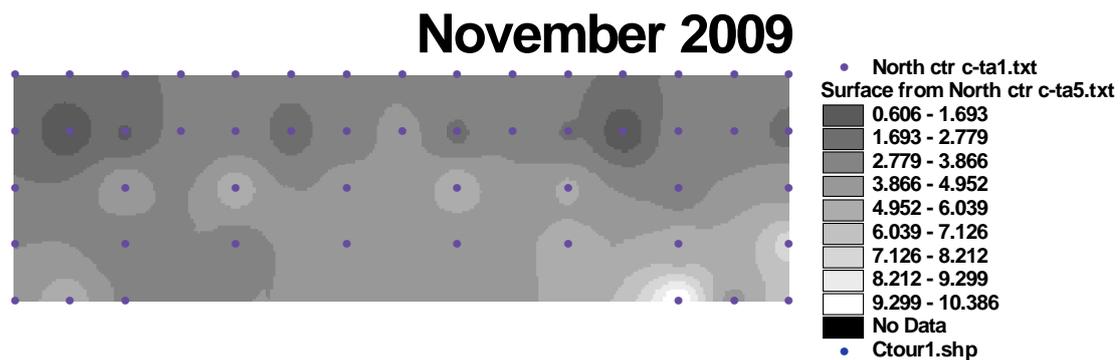
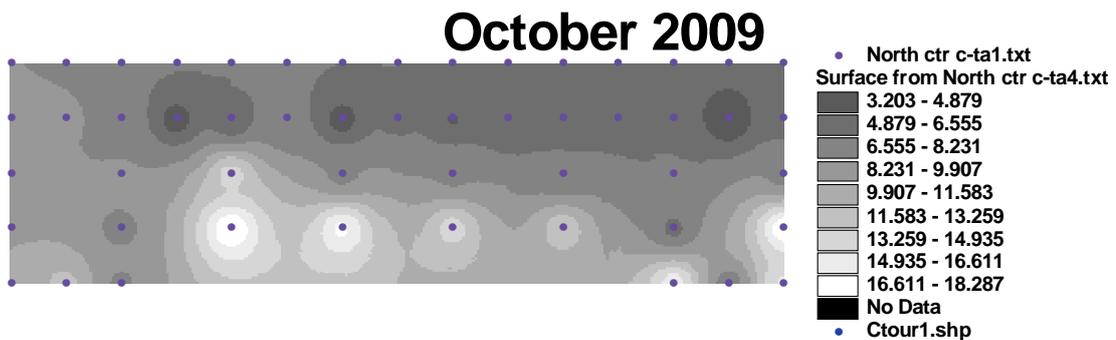
พระพุทโธไมษาจารย์วัดพุทไธศวรรย์(ต่อ)

ภาพที่ 5.29
เส้นชั้นความชันฝั่งด้านเหนือท่าหนักสมเด็จ
พระพุทโธเมษอาจารย์วัดพุทไธศวรรย์

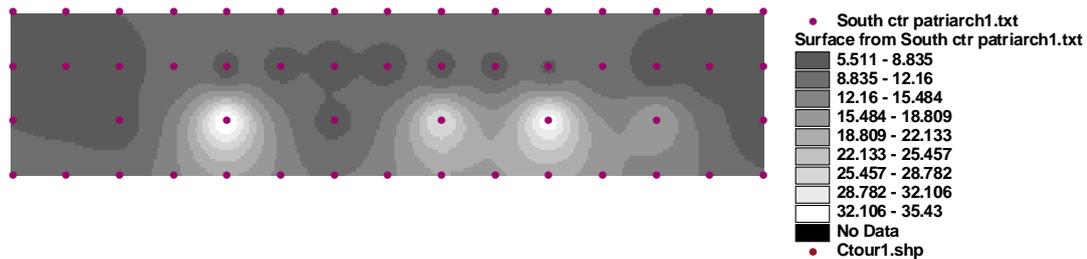

ภาพที่ 5.29
 เส้นชั้นความชันฝั่งด้านเหนือตำหนักสมเด็จ
 พระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทไธศวรรย์ (ต่อ)

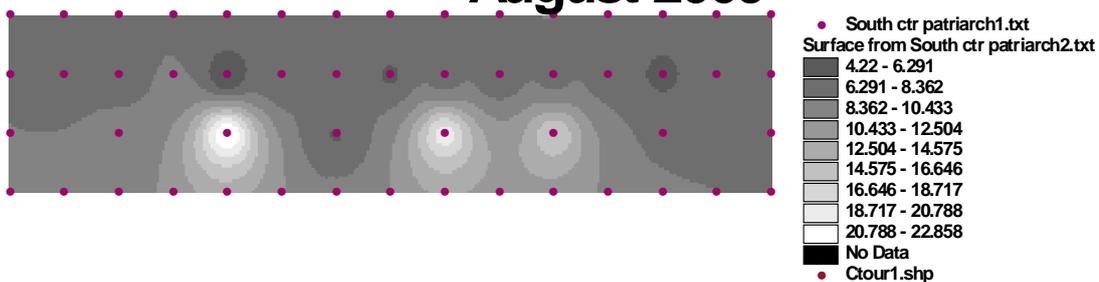

ภาพที่ 5.30
 เส้นชั้นความชันผนังด้านใต้ ตำนานสมเด็จพระ
 พระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทธโสธรวรวิหาร

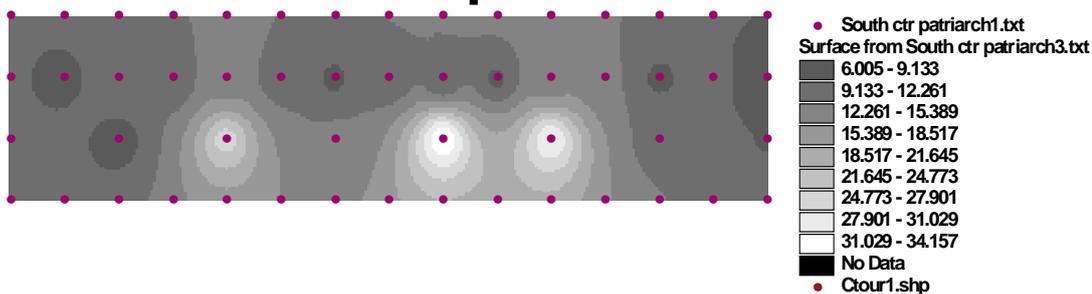
July 2009

August 2009

September 2009

ภาพที่ 5.30
 เส้นชั้นความชันผนังด้านใต้ ตำนานกสมเด็จ
 พระพุทธโฆษาจารย์วัดพุทไธศวรรย์ (ต่อ)

